

Peltoviljelyn aiheuttama ojan ja vesistön pilaantuminen, Säkylä

ES ymplk 09.12.2025 § 122

951/11.02.08/2025

Vahoniementien varrella sijaitsevalta peltoalueelta on loppukesästä 2025 ilmoitettu aiheutuvan lantaisten vesien suoria valumia ojaan ja tätä kautta lähellä sijaitsevaan vesistöön eli Pyhäjärveen. Peltoalue sijaitsee kiinteistöjen Vainio-Ketola 783–404–1–302 ja Saartensuo 783–404–1–46 alueilla. Kiinteistöt omistavat [REDACTED] ja pelloja viljelee maanomistajien yhteinen Maatalousyhtymä Siskosten Vihannestila. Asiasta ilmoittaneen henkilön mukaan kyseisen peltoalueen lannan varastoinnista ja peltolevityksestä aiheutuu myös hajuhaittoja lähialueelle. Ihmetystä on herättänyt myös peltoalueella tapahtuvat jatkuvat maansiirtotyöt.

Alueella on suoritettu loppukesällä tarkastuskäynti. Käynnin yhteydessä havaittiin, että pellon ojanpientareet oli tasaisin välimatkoin puhkaistu ja pengeri oli muutenkin erittäin kapea. Likaisen veden pintavalunta pellolta ojaan on ollut täysin esteetöntä kohdista, missä pengeri on rikkoutunut. Maatalousviranomaisten mukaan pellolla on vuoden tukihaussa ilmoitettu kasvatettavan tiliä. Tilli oli maastokäynnin aikana vielä todella pientä ja pelto osin kasvitonta peltomaata. Pellon vierestä laskee tummavetinen Muurassuonoja Pyhäjärveen. Ojan vesi oli ennen peltoa kirkasta ja sen jälkeen selkeästi sameaa ja likaista. Oja laskee pellon järvenpuoleisesta reunasta noin 160 metrin päässä Pyhäjärveen. Ranta-alueella järveen purkautuva likaantunut vesi erottui selvästi järvivedestä. Tehdyn tarkastuskäynnin ja alueelta otettujen valokuvien perusteella oli syytä kuulla pellon omistajia ja viljelijää asiasta. Pellon omistajia ja viljelijää on kuultu tässä vesistön pilaamista koskevassa asiassa 22.9.2025 lähetetyllä kirjeellä. Erityisesti selitystä on vaadittu pellon pientareiden järjestelmällisestä rikkomisesta, sen tahallisuudesta ja tarkoituksellisuudesta. Selvityksessä on pyydetty myös ottamaan kantaa siihen, onko pellon lannoitus ollut ylimitoitettua viljeltyyn kasvilajiin nähden ja viedäänkö peltolohkolle lantaa säilytettäväksi ja levitettäväksi monta kertaa, jolloin siitä aiheutuu lähiasutukselle normaalia lannoitusta enemmän ja useammin hajuhaittoja. Vastine on saapunut 15.10.2025.

Vastineen mukaan peltoalue on ollut aikaisemmin pitkään poissa viljelykäytöstä ja sitä on vuosina 2024 ja 2025 peruskunnostettu. Vuonna 2024 on poistettu mm. kiviä ja vuonna 2025 on kunnostettu ja korjattu salaojitusta sekä pellon ympärysoja. Tehdyn salaojituksen vuoksi pellon pientareita on jouduttu rikkomaan säännöllisin välimatkoin. Lisäksi pellon reunoilta on poistettu kantoja ja isoja kiviä. Piiriojien kunnostuksesta syntynyttä materiaalia on nostettu pelloille ja levitetty sinne.

Vuonna 2024 alueelle on tuotu luvaton lantakasa, joka on ympäristöylitarkastajan kehotuksesta poistettu ja siirretty varastoitavaksi lantalaan. Tänä vuonna pellolle on 15.7. tuotu 15 m³ kananlantaa, joka on levitetty seuraavana päivänä 16.7. Levitetyn fosforin määrä on ollut 7,6 kg/ha. Levityksen jälkeen samana päivänä kananlanta on mullattu syvä-äestyksellä noin 17 cm syvyyteen. Kananlantaa ei ole jäänyt pellon pinnalle eikä sitä ole varastoitu pellolla. Kananlannan levityksessä on huomioitu 5 m suojaetäisyys ojasta. Lannoitteiden käyttö pellolla vuonna 2025 ei ole vastineen mukaan ollut ylimitoitettua vaan se on pohjautunut viljavuustutkimuksiin ja ollut asetusten mukaista. Vastineen liitteenä on maaperän viljavuustutkimukset aikaisemman viljelijän ajalta sekä nykyään.

Ulkopuolinen näytteenottaja KVVY Tutkimus Oy on ottanut 2.10.2025 vesinäytteet Muurassuonojasta ennen peltoa ja sen jälkeen. Tulosten mukaan pellolta on aiheutunut ojaveteen lievää ravinteiden nousua, hygieenistä ”nuhraantumista”, jonkin verran samentumista sekä kymmenkertainen määrä kiintoainepitoisuutta. Vastineen liitteenä ovat tulokset viljelijän tilaamista ojavesisnäytteistä. Vastineessa todetaan, että kunnostustöiden yhteydessä on normaalia, että pellolta kulkeutuu ojiin humusta, turvetta ja likaista vettä johtuen maan muokkaamisesta ja rakenteen parantamisesta. Se ei ole seurausta pellon lannoituksesta tai poikkeavasta toiminnasta. Viljelijän mukaan kyseiset toimenpiteet ovat yksittäisiä ja tämän kaltainen toiminta ei ole jatkuvaa. Työ pellolla on vielä kesken. Pientareet tullaan kunnostamaan.

Vastine liitteineen on esityslistan oheismateriaalina.

Lisätietoja

Ympäristöylitarkastaja Johanna Thessler, p. 044 7307423,
johanna.thessler@sakyla.fi

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Jukka Reko

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta toteaa, että vastineessa on annettu hyväksyttävä selitys pellon pientareiden rikkoontumiselle johtuen salaojien kunnostuksesta sekä kivien ja kantojen poistosta. Kivien ja kantojen poisto, salaojituksen rakentaminen ja korjaus sekä ojien kunnostus selittävät myös kaivinkoneiden työskentelyn pellolla normaalia enemmän. Lisäksi ojien kunnostuksesta syntyvien maa-ainesten varastointi ja levitys peltoon on saattanut antaa kuvan, että pellolla varastoidaan ja levitetään toistuvasti lantaa. Maaperätutkimusten mukaan lannoitteiden käyttö ei ole ollut ylimitoitettua viljeltävälle kasville. Vastineen perusteella on syytä uskoa, että peltovesiä ei ole tarkoituksellisesti ohjattu ojaan ja vesistöön.

Asiassa on kuitenkin tarvetta antaa valvonta-asiana viljelykäytäntöjä koskevia kehotuksia.

Siskosten Vihannestilan harjoittamassa viljelyssä on jatkossa kiinnitettävä korostetusti huomiota vesiensuojeluun. Aikaisemmin esiin tulleisiin syihin kuten tietämättömyyteen tai huolimattomuuteen ei voi jatkossa vedota. Vastaanotettavan lannan varastoinnista on tehtävä Nitraattiasetuksen (1261/2015) 9 § mukainen ilmoitus vähintään 14 vrk ennen lannan tuomista pellolla. Aumat on perustettava Nitraattiasetuksen 6 § mukaiseen paikkaan ja saman pykälän määräämällä tavalla sekä ympäristöviranomaisen asiassa antamien ohjeiden mukaisesti. Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa (Nitraattiasetus 6 § mom. 3). Nämä lainsäädäntöön perustuvat kehotukset koskevat myös muiden kuntien ja kaupunkien, kuin Säkylän alueella toimimista.

Saartensuon peltoalue on kunnostettava ja pientareet on korjattava ja tasoitettava ennen seuraavaa satokautta. Pellon käyttäminen viljelyyn ei ole mahdollista ennen kuin on varmistettu, ettei sieltä aiheudu suoria valumia eikä normaalia suurempaa kiintoainekuormitusta ojaan ja vesistöön. Pientareita ei saa rikkoa tai poistaa. Pientareiden hoito on jatkossa toteutettava hyvien viljelykäytäntöjen ja suojakaistoja koskevien ohjeiden mukaisesti. Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoituksessa on otettava myös huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji. (Nitraattiasetus 10 §).

Päätös

Juhani Aaltonen ehdotti, että päätöstekstistä poistetaan kehotuksia. Kalle Juusela kannatti. Keskustelun pohjalta syntyi muutosesitys. Äänestettiin muutetun ehdotuksen ja esittelijän ehdotuksen välillä. Kaikki lautakunnan jäsenet olivat muutetun esityksen kannalla. Lautakunnan päätökseksi tuli karsittu teksti:

Ympäristölautakunta toteaa, että vastineessa on annettu hyväksyttävä selitys pellon pientareiden rikkoontumiselle johtuen salaojien kunnostuksesta sekä kivien ja kantojen poistosta. Kivien ja kantojen poisto, salaojituksen rakentaminen ja korjaus sekä ojien kunnostus selittävät myös kaivinkoneiden työskentelyn pellolla normaalia enemmän. Lisäksi ojien kunnostuksesta syntyvien maa-ainesten varastointi ja levitys peltoon on saattanut antaa kuvan, että pellolla varastoidaan ja levitetään toistuvasti lantaa. Maaperätutkimusten mukaan lannoitteiden käyttö ei ole ollut ylimitoitettua viljeltävälle kasville. Vastineen perusteella on syytä uskoa, että peltovesiä ei ole tarkoituksellisesti ohjattu ojaan ja vesistöön.

Vastaanotettavan lannan varastoinnista on tehtävä Nitraattiasetuksen (1261/2015) 9 § mukainen ilmoitus vähintään 14 vrk ennen lannan tuomista pellolla. Aumat on perustettava Nitraattiasetuksen 6 § mukaiseen paikkaan ja saman pykälän määräämällä tavalla sekä ympäristöviranomaisen asiassa antamien ohjeiden mukaisesti. Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa (Nitraattiasetus 6 § mom. 3). Nämä lainsäädäntöön perustuvat kehotukset koskevat myös muiden kuntien ja kaupunkien, kuin Säkylän alueella toimimista.

Pientareiden hoito on jatkossa toteutettava hyvien viljelykäytäntöjen ja suojakaistoja koskevien ohjeiden mukaisesti. Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoituksessa on otettava myös huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji. (Nitraattiasetus 10 §)

=====